

دبیرکل هیات‌موسس دانشگاه آزاد:

عملکرد دانشگاه آزاد را با نگاه آینده‌پژوهانه بررسی کردیم

ثبث عملکرد دانشگاه آزاد اسلامی در دوران کرونا در حوزه‌های مختلف را باید یکی از اقدامات مهم این دانشگاه دانست؛ اقدامی که روز گذشته ماحصل آن در قالب کتاب «دستاوردهای دانشگاه آزاد اسلامی در دوران کرونا» که از حدود یک سال پیش کارهای مرتبط با نگارش و تدوین آن آغاز شده بود، در بیست‌و‌چهارمین جلسه شورای دانشگاه آزاد رونمایی شد.

مهدی نویداهم، دبیرکل هیات‌موسس دانشگاه آزاد اسلامی در حاشیه این دوره از جلسه شورای دانشگاه آزاد اسلامی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درباره جمع‌آوری اطلاعات این دانشگاه گفت: «دانشگاه در حوزه‌های مختلف فعالیت‌های گوناگونی دارد که این فعالیت‌ها توسط هیات‌موسس ارزیابی می‌شود. یکی از فعالیت‌های دانشگاه آزاد اسلامی، اقدامات مفیدی بود که در دوران کرونا انجام شد و نیاز بود تا مستندسازی صورت بگیرد؛ چراکه باید فعالیت‌های دوره آغاز کرد و حوزه کسب تجربه و مواجهه با بحران‌های مشابه در آینده اثرگذار باشد.»

او ادامه داد: «همچنین باید تجزیه و تحلیل نقاط قوت و وضعی که در فرآیندها وجود داشته است را هم انجام می‌دادیم. حدود یک‌سال پیش بود که با هماهنگی دکتر طهرانچی این اقدام کلید خورد و دستورالعمل‌هایی صادر و فرم‌های مربوطه تنظیم شد و همکاران من سرفهایی به استان‌ها انجام داده و مذاکرات فراوانی با مجریان داشتند. در نهایت براساس گزارش‌های و واحدهای استانی و معاونت‌ها در اختیار ما قرار دادند، جمع‌بندی و مستندسازی صورت گرفت و تجزیه و

تحلیلی داشتیم که قوت‌ها و ضعف‌ها در کجا بود.»

ادهم با تاکید بر اینکه برای دریافت نتیجه مطلوب‌تر، مطالعات تطبیقی انجام شده است، افزود: «در این مطالعه تعدادی از دانشگاه‌های برتر جهان را مطالعه کردیم که در دوره کرونا چه کردند و آموزش مجازی آنها چگونه بود. تعدادی از دانشگاه‌های داخل کشور را نیز مورد مطالعه قرار دادیم، در مقایسه فهمیدیم که دانشگاه آزاد قطعاً نسبت به دانشگاه‌های داخل کشور، عملکرد خوبی داشته و نسبت به دانشگاه‌های دیگر کشورها نیز عملکرد مناسب و قابل دفاعی داشته است. در حوزه آموزش و پژوهش و فناوری‌ها نیز عملکرد دانشگاه خوب بود.» او در همین زمینه اظهار داشت: «برای مثال در حوزه فناوری‌های دانشگاه، سیستم‌هایی که راه‌اندازی شدند نسبت به بسیاری از سامانه‌ها از قوت بالایی برخوردار بود. هرچند در اول کار دانشگاه آزاد نیز مانند همه دنیا در مواجهه با کرونا غافلگیری داشت، اما بسیاراً توانست خودش را به‌روز و تنظیم کند. کرونا، پدیده‌ای بود که هر چند تنها یکبار اتفاق افتاد اما می‌تواند دستاوردهای مهمی برای نظام آموزشی داشته باشد و نباید این تجربیات را رها کرد، توانمندی و مهارتی که استاد و دانشجو و کارکنان به‌دست آورده‌اند را نباید رها کرد و صرفاً دوباره به کلاس‌های حضوری بازگردیم. قطعاً آموزش حضوری جایگزینی ندارد و باید حداکثر استفاده را از آن کرد، اما باید از ظرفیت مجازی نیز استفاده کرد که اصطلاح آموزش ترکیبی این موضوع را تعریف می‌کند.»

ادهم درباره عملکرد جهانی روسای دانشگاه و واحدها توضیح داد: «معاون این بحث را ما مدیریت جهانی گذاشته‌ایم و یکی از ویژگی‌های عملکرد دانشگاه در این دوره ۳ ساله، حضور فعال و در صحنه رئیس دانشگاه، روسای واحدها و معاونان بود. به‌صورت جدی پای کار بودند، همچنان که چه‌اگران سلامت، در میدان حضور داشتند و خدمات بسیاری به مردم ارائه دادند، چه‌اگران علمی نیز به میدان آمدند و خدمات

مشابهی ارائه دادند.»

دبیرکل هیات‌موسس دانشگاه آزاد درباره جمع‌بندی خود از مطالبات و بررسی نقاط مثبت و منفی عملکرد دانشگاه افزود: «نقاط مثبتی که ما به آن رسیدیم این بود زمانی که تجربیات بشری و تجربیات داخل کشور نشان داد هیچ چیز جایگزین آموزش حضوری نمی‌شود، دانشگاه آزاد اولین دانشگاهی بود که آموزش‌های حضوری خود را در ۱۴ فروردین ماه آغاز کرد و در این حوزه پیشگام بود، البته این کار قطعاً نیاز به زیرساخت‌ها و اقداماتی داشت؛ همچنین در حوزه تولید محتوای آنلاین هم وارد شده و اسناد و ستاد مرکزی این کار را انجام دادند.» او تصریح کرد: «خدماتی که دانشگاه در حوزه پزشکی هم به پرسنل خود و هم به خانواده‌ها و عموم جامعه ارائه داد، از دیگر اقدامات مهم دانشگاه بود یا خدماتی که شرکت‌های دانش‌بنیان در این عرصه و تولیدات فناورانه داشتند. اما یکی از کاستی‌ها ممکن است رها کردن این تجربیات باشد که به‌نظر می‌رسد در دانشگاه‌های دیگر این اتفاق افتاده است. سامانه‌ها وجود دارد اما آموزش مجازی به آن معنا وجود ندارد درست است که اصل با آموزش حضوری است اما نباید مهارت‌ها را کنار گذاشت.»

ادهم در پایان عنوان کرد: «ما در حال حاضر عملکرد دانشگاه در ۴ سال گذشته را در دست بررسی داریم. بحث آمایش سوزمین که مطرح شده در دبیرخانه تقریباً همزمان آغاز شد و با مشارکت همکاران در استان‌ها برای هر یک از استان‌ها یک دفتر را تولید کردیم. تفاوت کاری که ما با دوستان انجام دادیم این است که ما در دبیرخانه نگاه بیرونی بر دانشگاه داریم. یعنی سعی می‌کنیم که به‌صورت آینده‌پژوهانه نگاه کنیم و بر اقداماتی که در آینده باید صورت گیرد، تمرکز کنیم. در آمایش ما وضعیت سیاسی، اقتصادی، آموزشی و فرهنگی تک‌تک استان‌ها را بررسی کردیم و مبتنی بر آن اسنادی تولید شد که در اختیار مسئولان ذی‌ربط قرار گرفت.»

در اینفوگرافیک «فرهیختگان» بخوانید

دانشگاه آزاد در دوران کرونا به روایت آمار

«فرهیختگان» گزارش می‌دهد

دانشگاه آزاد در دوران کرونا چه کرد؟

دانشگاه آزاد همزمان با شیوع همه‌گیری کرونا در کشور و تغییر وضعیت آموزشی، اقدامات مختلفی را برای تطبیق با شرایط جدید کشور انجام داد. اقداماتی که حوزه‌های مختلف آموزشی، پژوهشی و فناوری، پزشکی و درمانی، فرهنگی و تربیتی و... را شامل می‌شد و در هر کدام از این بخش‌ها به‌فراخور شرایط، برنامه‌ریزی صورت گرفته است. اقداماتی که ماحصل آن روز گذشته در کتاب «روایت نقشی‌آفرینی جهادی دانشگاه آزاد اسلامی در دوره کرونا» در حاشیه بیست‌و‌چهارمین اجلاس شورای دانشگاه آزاد و با حضور دکتر محمد مهدی طهرانچی رونمایی شد.

مهم‌ترین بخش فعالیت دانشگاه در حوزه آموزش خلاصه می‌شود. این دانشگاه، جزو اولین مراکز آموزشی کشور بود که از اسفند ماه سال ۹۸ مجازی شد تا از این طریق با حفظ سلامتی دانشجویان، روند آموزشی را هم دنبال کند. معاونت علوم انسانی و هنر در این برهه، اقداماتی مانند تدوین آیین‌نامه‌های حوزه‌های مختلف، مرتبط با دوران کرونا را اجرا کرد و معاونت علوم انسانی، مهندسی و کشاورزی هم اقدام به برگزاری مجازی کلاس‌های درس و امتحانات پایان‌نیمسال (دوره تابستان) سال ۱۳۹۹ کرد. برگزاری مجازی جلسات دفاع در شهرهای قرمز در سال ۱۴۰۰ یا تمدید برگزاری جلسات دفاع در دو ماه پایانی همان سال هم از اقدامات محسوب می‌شود. در این مدت هم، به‌شرایط ادامه تحصیل برای گروه‌های بازمانده از تحصیل مانند کارمندان، مادران و... فراهم شد. همچنین در حوزه آموزش‌های عمومی و مهارتی هم دانشگاه توانست امکان دسترسی والدین را در فضای نظارت بر محتوای آموزشی به‌منظور تعمق بخشی به یادگیری فراهم کند. در این میان نباید فراموش کرد که حرکت دانشگاه به سمت هوشمندسازی هم سرعت گرفت و امکان دسترسی مناسب دانشجویان به کلیه محتوای کتابخانه دیجیتال و ارائه خدمات آموزشی به بیش از یک میلیون دانشجو در سطح داخلی و خارجی انجام شد و این دانشگاه در این مدت سامانه‌های مختلفی مانند آموزش‌های ویرایش‌شده را راه‌اندازی کرد تا فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دانشجویان در بستر فضای مجازی تداوم یابد.

افزایش قابل توجه جذب دانشجویان خارجی را هم نباید از قلم انداخت؛ به‌طوری که جذب دانشجویان بین‌المللی در دوران کرونا ۱۸۰٪ بیشتر شده و مربوط به سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ است به ۵۰ هزار و ۱۰۷ دانشجو رسید؛ آماري که اهميت آن زمانی به چشم می‌آید که بدانیم تعداد این دانشجویان در سال ۹۸، به ۸ هزار و ۱۲۸ نفر می‌رسید اما این رقم در سال ۱۴۰۰ ۱۴۰ درصدی به ۲۷ هزار و ۲۰۴ دانشجو رسید؛ بود که به معنی رشد ۲۲۵ درصدی دانشجویان این حوزه است.

در بخش فرهنگی و تربیتی هم دانشگاه آزاد با یک نگاه نو به سراغ فرهنگ و فرهنگ دانشجویی رفت و در نهایت با تشکیل هسته فعال خبرنگاران توانست کانال ارتباطی با دانشجویان در معاونت‌های فرهنگی و دانشجویی ایجاد کند؛ همچنین با ابلاغ آیین‌نامه‌های تعامل و هم‌اندیشی دانشجو و دانشگاه، ارتباط دوسویه میان دانشجویان و مسئولان مختلف دانشگاه آزاد چه در سطح احداث و چه استان و سازمان مرکزی حفظ شد. در مجموع باید عنوان کرد دستگال‌ها و کانون‌های دانشجویی میدان‌دار فعالیت‌های فرهنگی شدند. ایجاد سایت جامع مدیریت مشاوره و مددکاری اجتماعی باعث ارتقای مراکز مشاوره و ارائه خدمات بهتر به این قشر شد. طرح «استاد و جهاد فرهنگی» هم از جمله اقدامات دانشگاه مختص اساتید بوده است. برگزاری دوره‌های مختلف مانند دوره مهارتی فرهنگی و دانشجویی دانشگاه آزاد و برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی که در آن پیام دو دوره انجام شد و بیش از دو هزار تیم در آن شرکت کردند، از جمله اقدامات مهم بخش فرهنگ بوده است. بخش نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری و حتی خراسان دانشگاه آزاد هم در این مدت اقدامات قابل توجهی را انجام داده که از جمله آن باید به برگزاری اولین بوش ملی توليدات رسانه‌ای حاج قاسم سلیمانی و ارسال ۴۰۰ اثر به دبیرخانه مرکزی آن، برگزاری طرح اندیشه‌نم‌ن ساز با حضور هزار استاد دانشگاه، برگزاری حداقل ۲۰ نشست علمی با حضور اساتدان برجسته و ۱۰ جشنواره شعری با حضور ۴۰۰ تا هزار استاد دانشگاه در حوزه مهدویت اشاره کرد.

این دانشگاه در حوزه حفظ توانمندی‌های سرمایه انسانی هم اقدام به طراحی راه‌اندازی سامانه توانمندساز کرد تا از این طریق زمینه را برای برگزاری دوره‌های مهارتی برای این استان‌ها و واحدهای دانشگاهی فراهم کند. فراهم‌سازی دورکاری و افزایش مرخصی پزشکی کارکنان و تریز و واکنس برای کارکنان این دانشگاه را هم باید از جمله این اقدامات دانست.

یکی از حوزه‌های مهم دانشگاه آزاد را باید مدیریت و توسعه منابع دانست؛ حوزه‌ای که هنگام کرونا با همه چالش‌هایی که در آن برهه ایجاد شده بود، نه‌تنها دچار خدشه نشد بلکه با رشد ۶۴ درصدی در بازه زمانی ۵ ماهه اول سال ۱۴۰۰ تا سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰ همراه بود؛ اتفاقی که با انجام اقداماتی نظیر راه‌اندازی سامانه‌های سامانه‌های در راستای نظارت بر حساب‌های بانکی و جلوگیری از مراجعه حضوری به واحدها محقق شده است. نکته قابل توجه در این میان آن است که جمع درآمد‌های این دانشگاه در بازه زمانی ۵ ماهه اول سال ۹۸ تا سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰، با رشد ۳۳٫۶۸ درصدی همراه بوده و در مقابل جمع هزینه‌ها هم ۱۷٫۶۹ درصد رشد داشته؛ این در حالی است که تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز برای آموزش مجازی، انجام خدمات در راستای مسئولیت اجتماعی دانشگاه و فعالیت در حوزه درمانی و پزشکی در راستای کمک به نظام سلامت کشور نیازمند صرف هزینه‌های بالایی بوده است.

در کنار همه این اقدامات، ایجاد قراقرگاه جهادی در دانشگاه آزاد برای ورود هم‌جانبه و همچنین مدیریت بهتر شرایط کرونا از جمله موضوعاتی است که نمی‌توان آن را نادیده گرفت؛ اقدامی که در حوزه‌های علمی و آموزشی اثرگذار بود، تا جایی که ۱۰۰ طرح دانش‌بنیان و ۱۹۶ ابداع و ابتکار جدید از سوی این دانشگاه صورت گرفت، البته این مسائل ذیل هزار و ۲۳۳ کارگروه پشتیبانی و آموزشی انجام شده بود؛ طیف فعالیت‌های صورت گرفته در این بخش نیز شامل حوزه‌های مختلف بهداشت و درمان، کمک‌های مالی، آموزشی، علمی و... می‌شود. نکته قابل توجه انجاسات است که این دانشگاه بیش از هزار جلسه را در حوزه‌های مختلف با ستاد ملی کرونا و مراجع رسمی داشته است.

- تعداد جلسات برگزار شده با عوامل اجرایی (ستاد کرونا، علوم پزشکی، اطلاع‌رسانی قراقرگاه جهادی و سپاه)
- گروه‌های جهادی همکار به صورت حضوری یا سامانه با ۴۰۳۰ حاضر در مراکز درمانی

- حوزه علمی و آموزشی
- فعالیت‌های درمانی بر مبنای تعداد نفرات
- فعالیت‌های موانعانه نقدی و غیرنقدی با برآورد مالی (ریالی)

